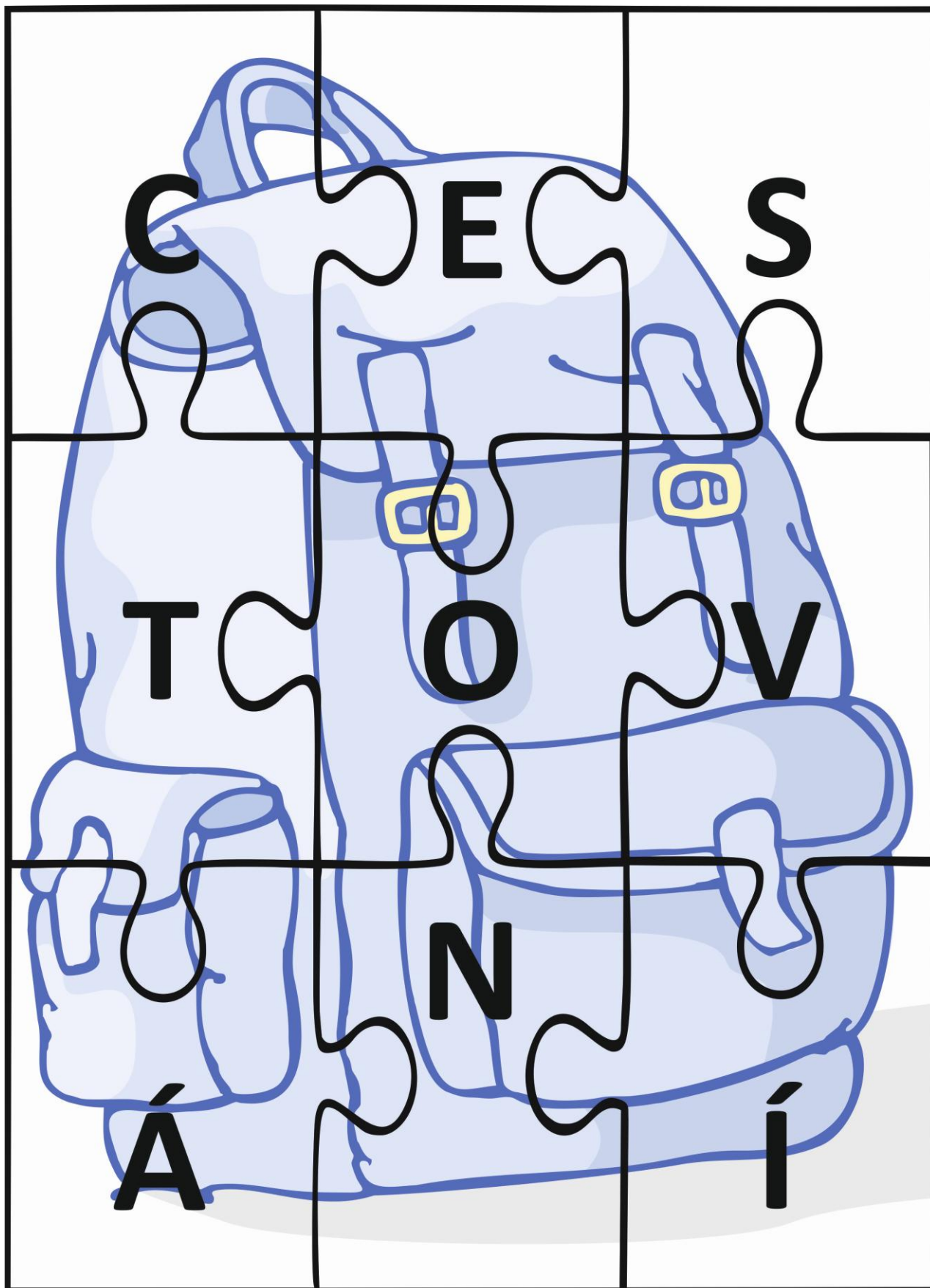

PROSINEC: CESTUJEME PO ČESKÉ REPUBLICĚ

1. TÝDEN: PRAHA - naše hlavní město

OBR. BATOH – PUZZLE, V NĚM PÍSMENA C E S T O V Á N Í (rozstříhat, schovat po třídě, pátračka, složit, vyvodit téma – brainstorming, hřebenovky, jiná slova z písmen...).

Hra: (Přijela tetička z Ameriky): 1. žák (Hanka): *Jela jsem do Brna*, 2. žák (Jirka): *Hanka jela do Brna a já jsem jel do Plzně*, 3. ŽÁK: *Hanka do Brna, Jirka do Plzně a já do Prahy...* Místa zaznamenávat na mapě, vyhodnotit podle krajů...

Str. 38, cvič. 1: VÝLET, VOLNÉ PSANÍ:

a) Co všechno ovlivní, jaké věci si vezmu s sebou na výlet?

Kam jedu, počasí, na jak dlouho...

b) Bez čeho se neobejdu, když jedu na výlet? Co musím mít vždycky s sebou?

Vetřelcem je penál (ALE TUŽKA A ZÁPISNÍČEK SE HODÍ VŽDY, TO BY MOHLY DĚTI DOKRESLIT 😊). Téma výlet. Děti mohou ještě 1 věc na výlet přidat – domluvit se na ní lze metodou SNĚHOVÁ KOULE.

Str. 39, cvič. 1-2:

Vyvodit, k čemu slouží anketa, co je jejím cílem, jak by měla fungovat, co je důležité, jak to vše zorganizovat...

Anketu o cestování lze spojit s informatikou: Vytvořit graf, tabulku...

B) Oznámení rodičům, že pojedeme do Prahy – stanovit společně, co by mělo oznámení obsahovat.

Str. 39, cvič. 3: ŘEŠENÍ (slova příbuzná se slovem Praha)

Praha (1. p.) je naše hlavní město. Jeli jsme do **Prahy** (2. p.) na výlet. V **Praze** (6. p.) se nám moc líbilo. Dá se říct, že jsme byli **Prahou** (7. p.) úplně okouzleni. Viděli jsme předvánoční **Prahu** (4. p.) a stejně jako **Pražané** i **Pražanky** jsme obdivovali adventní výzdobu v **pražských** ulicích a nádherný vánoční strom na Staroměstském náměstí. Při odjezdu jsme **Praze** (3. p.) zamávali. Z autobusu jsme volali na rozloučenou: „Ahoj, **Praho** (5. p.)!“

Str. 40, cvič. 1:

A) Možno si vzpomenout na básničku z 1. třídy: Vánoční stromeček zavoněl v pokoji, maminka u stolu jablíčko rozkrojí. A když ho rozkrojí, uvidí hvězdičku, co byla schovaná v červeném jablíčku.

Pravopis předpony roz-. Co můžeme ještě dělat s jablkem? – rozkrojit, rozpůlit, rozčtvrtit, rozporcovat...

C) Vánoční strom je možno vyfotit, fotku promítnout a vytvořit společně popis.

Mgr. Dagmar Černá: Plzeň

<p>svítící vánoční zelený ozdobený osvícený vysoký jehličnatý krásný trpytíiv</p>	<p>strom ozdoby světla větvě kmen hvězdy vločky zelená bílá koruny smrk jehličnan trhy náměstí plot sláma</p>		<p>3. prosince svítí zdobí osvětluje září stojí symbolizuje Vánoce vánoční</p>
---	---	--	---

Na náměstí Republiky je krásný vánoční stromeček.
Mám z něho obrovskou radost.
Je to smrk.
Krásně se třpytí ozdobami a krásně září.
Symbolizuje Vánoce.
Je velmi starý a vysoký.
Jeho barva je zelená ale moc to není vidět když má
na sobě spoustu ozdob. Užijte si Vánoce na náměstí
Republiky

Str. 40, cvič. 2: Možno vyhledávat v básni ke všem pádům podstatná jména a vymyslet 5. a 7. pád podst. jmen v 1. verši.

B) Jak to vyjádřil básník, jak bys to vyjádřil/a ty? Např.: Vdechli duši do kamení:
Vytvořili něco z kamene, vytvořili z kamene sochy, oživilí kámen svými výtvoř...

Str. 40, cvič. 3: ŘEŠENÍ PRO ZPĚTNOU VAZBOU (zdůvodnění lze psát přímo nad slova, ale je potřeba, aby bylo nad každým řádkem dostatek místa):

VS = vyjmenovaná slova + slova, která k nim patří = příbuzná, jiné tvary.

0 („nula“) = není vyjmenované ani jiný tvar ani příbuzné

VY-, **VÝ-** = předpona vy-/vý- **slova s předponou vy-/vý-**

Systém odůvodňování a opravování chyb - dlouhodobě budovat, společně s dětmi, přehledně, jednoduše, aby tomu žáci rozuměli a nemuseli psát zdlouhavé „opravy“ ...

Ukázka odůvodňování a „práce s chybou“:

0 0 0 0

Čtvrtáci v Praze viděli Pražský hrad, sídlo prezidenta i chrám svatého Víta.

VY-

VS, vysoký

Vystoupali na Petřínskou rozhlednu, ze které pozorovali památný Vyšehrad.

VS, být

VÝ-

VY-

Z rozhledny byl nádherný výhled. Pak si vyzkoušeli jízdu metrem. Někteří

VS, klopýtat

VS

VS, zvykat

zpočátku nejistě klopýtali na eskalátoru, ale brzy si na jezdící schody zvykli. Prošli

VÝ-

se po Karlově mostě přes řeku Vltavu. Dověděli se, že při výstavbě mostu prý

VS, být

VS

VS, být

0

VY-

VY-

byla do malty přidána syrová vejce, aby most více vydržel. Společně se vyfotili

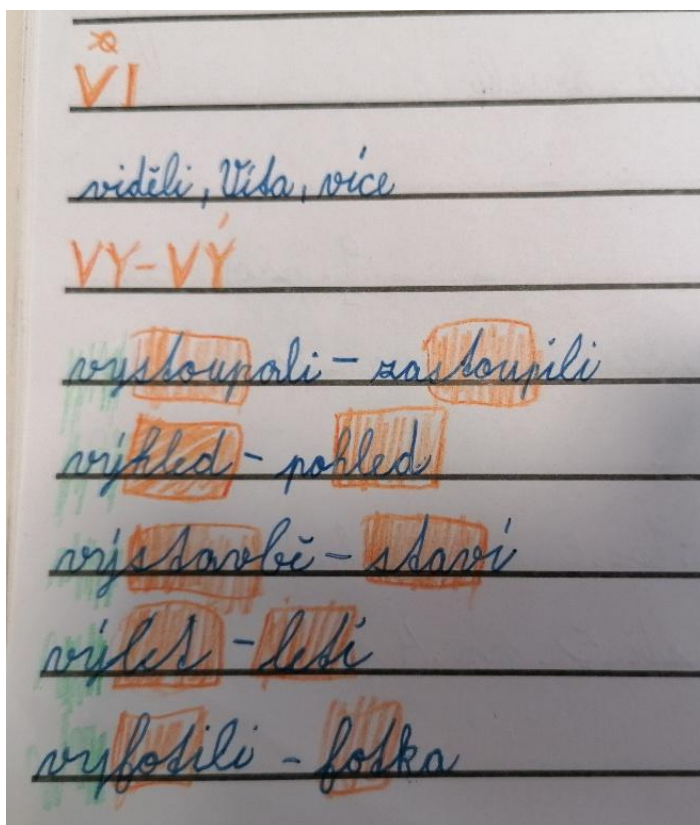
VÝ-

VS, Ruzyně

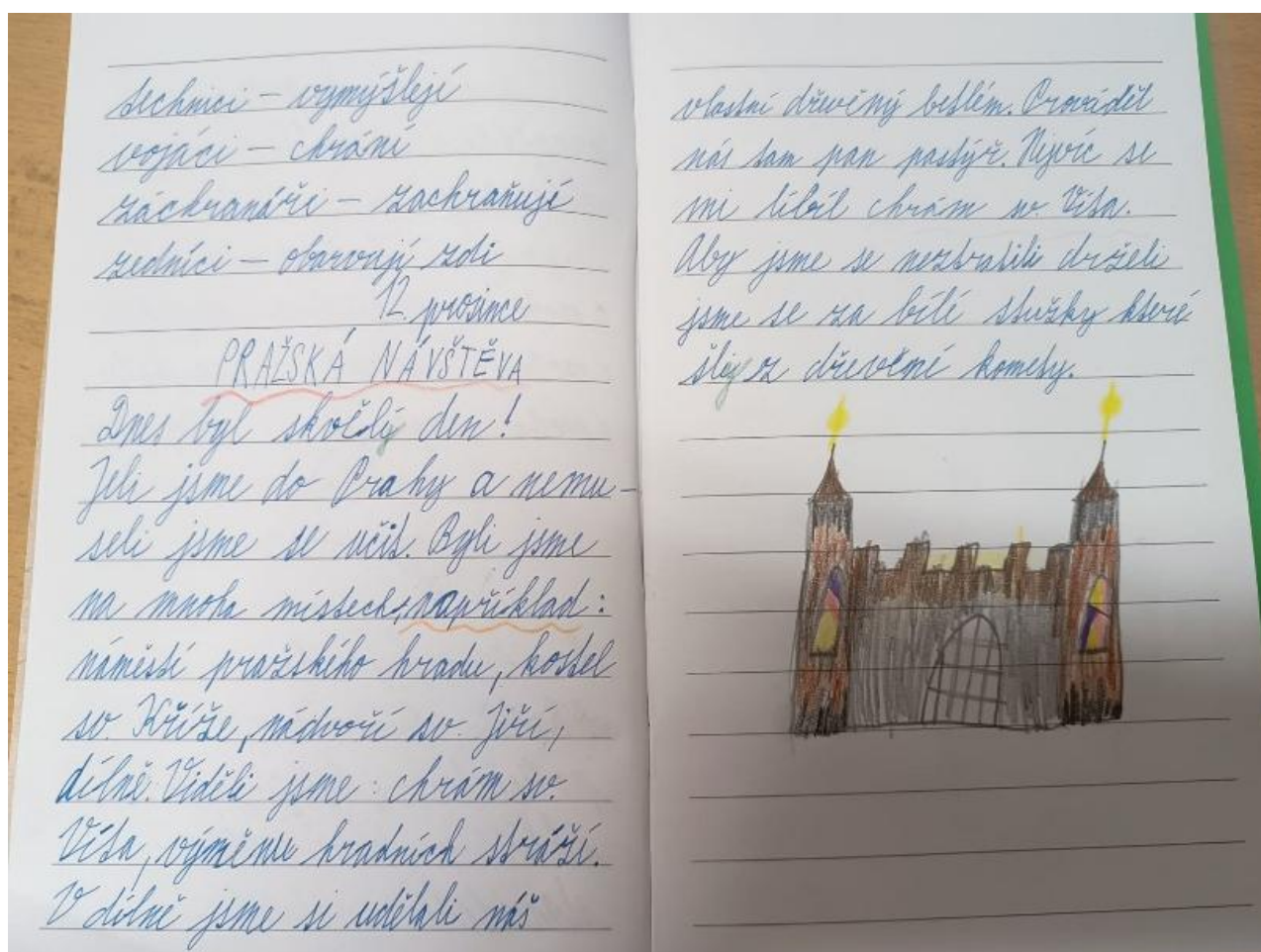
u Národního divadla. Výlet zakončili na ruzyňském letišti.

!!!Pozor: Vyšehrad – nejde o předponu Vy-, ale o příbuzné slovo od slova vysoký.

V době probírání kapitoly jsme navštívili Prahu, což výrazně posílilo smysluplnost všech úkolů. Práce s plánkem Prahy, popis cest k památkám i ústní prezentace pamětihodností nebyly jen cvičením „na papíře“, ale navazovaly na skutečnou zkušenost žáků. Díky tomu děti pracovaly velmi motivované a s porozuměním.

Mgr. J. Kinclová:

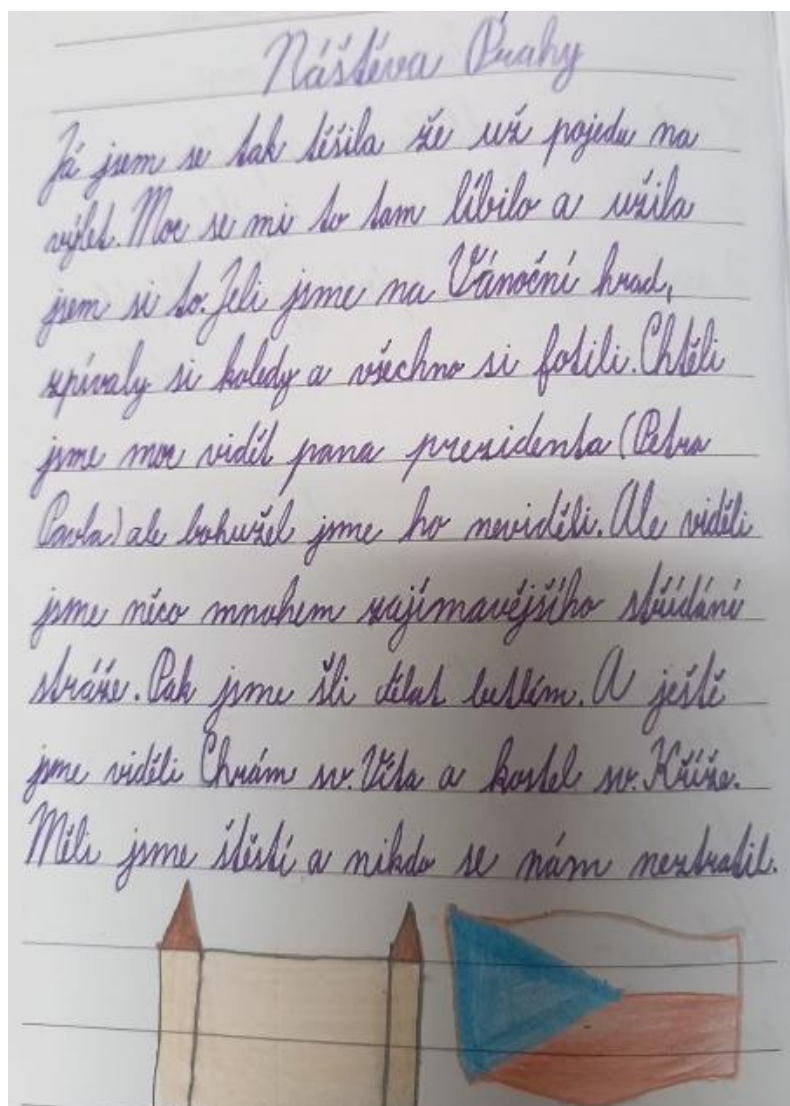
V době probírání kapitoly jsme navštívili Prahu, což výrazně posílilo smysluplnost všech úkolů. Práce s plánkem Prahy, popis cest k památkám i ústní prezentace pamětihodností

nebyly jen cvičením „na papíře“, ale navazovaly na skutečnou zkušenost žáků. Díky tomu děti pracovaly velmi motivované a s porozuměním.

Naše dvě třídy měly různé programy, kdy jedna byla na Pražském hradě s programem vánočním a druhá třída měla bojovku na Karlově mostě a Kampě (oba programy vřele doporučujeme).

<https://www.prahahrave.cz/akce-pro-skoly>

<https://www.hrad.cz/cs/kultura-na-hrade/deti-a-skoly-5>

DOPORUČENÍ: Před psaním o návštěvě nějakého města – procvičit psaní slov **navštívit, návštěva, návštěvník**, která dělají dětem potíže.

Před psaním je možné **vyhledat a zapsat názvy památek daného města** – pravopisně správně velká písmena (což je hodně těžké).

Po napsání je vhodné ještě zapracovat na odstranění zbytečných chyb (např. čárky v souvětích, velká písmena, případně i/y ve shodě, kterou jsme ještě neprobírali – můžeme dětem napovědět a společně opravit). Pokud se práce vystavují, měly by obsahovat co nejméně chyb, aby žáci zrakově vnímali pravopisně správně texty.

Str. 41, cvič. 1: Hádanky – jako motivace k uvedení základních památek v Praze.
Hádanky na kartičky pro skupinky – hledat a tvořit trojice: obrázek+ hádanka + název.
Skupinky se hádanku naučí nazpaměť a přednesou jako hádanku pro zbytek třídy:

Jiří Žáček: Staroměstský orloj

12 apoštolů hledí smutně dolů.

Nevíš, proč se mračí?

Chtěli by být mladší.

Už je loupe v kostech,

mají po radostech.

Na Vyšehradě

Horymír měl štěstí v neštěstí...

- četli jsme si, trošku jsme se báli.

Jako Šemík z dávných pověstí

slunce skáče

z vyšehradské skály.

Petřínská rozhledna

Hurá na rozhlednu!

Pojďte taky!

Polechtáme za ušima mraky!

Mosty

K čemu jsou mosty přes řeku?

Aby měl člověk blíž

k člověku.

Můžeme využít i další básničky o Praze z dětských knih, např. v knize J. Havla (viz ukázky níž).

<https://cs.maps-prague.com/img/0/praha-cestovn%C3%AD-mapu.jpg>

1 12 apoštolů hledí smutně dolů.
Nevíš, proč se mračí?
Chtěli by být mladší.
Už je loupe v kostech,
mají po radostech.

2 Horymír měl štěstí v neštěstí...
- četli jsme si, trochu jsme se báli.
Jako Šemík z dávných pověstí
slunce skáče
z vyšehradské skály.

3 Hurá na rozhlednu!
Pojďte taky!
Polechtáme za ušima mraky!

4 K čemu jsou mosty přes řeku?
Aby měl člověk blíž
k člověku.

5 Když mívá noc s ránem schůzku,
dláždění lehce zazvoní,
to od Muzea sjíždí k Můstku
sám svatý Václav na koni.
Za uzdu občas vezme koně
a vodí ho po pěší zóně.

mapa Prahy, kterou lze dobře využít při práci s plánkem, popisem cest...

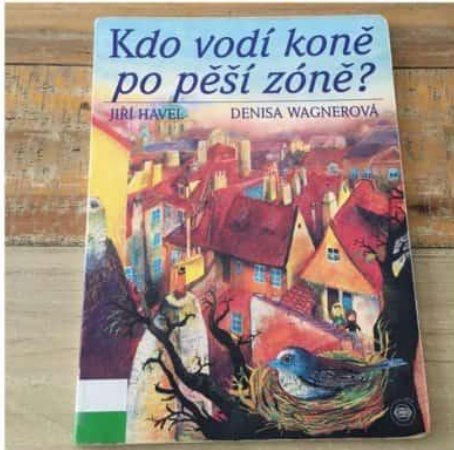
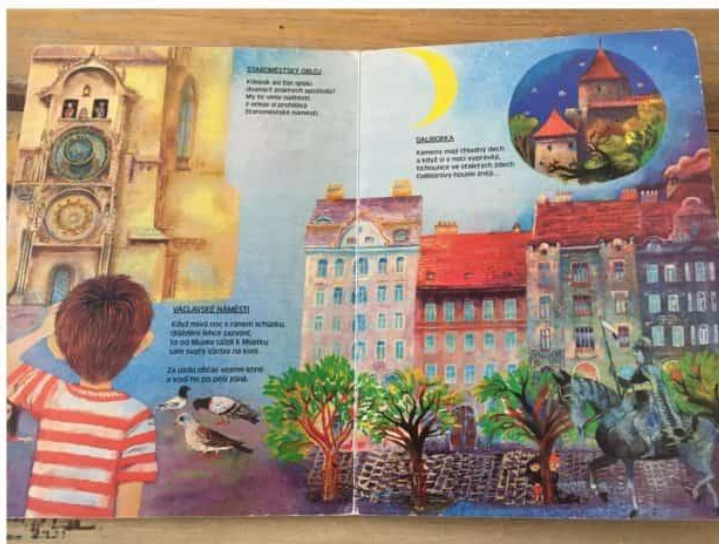
CHRÁM SV. VÍTA

1. Najdi v plánu názvy míst, která čtvrtáci v Praze navštívili. Zjisti, která místa z jejich výletu nejsou v plánu zaznamenána a vysvětli, proč.

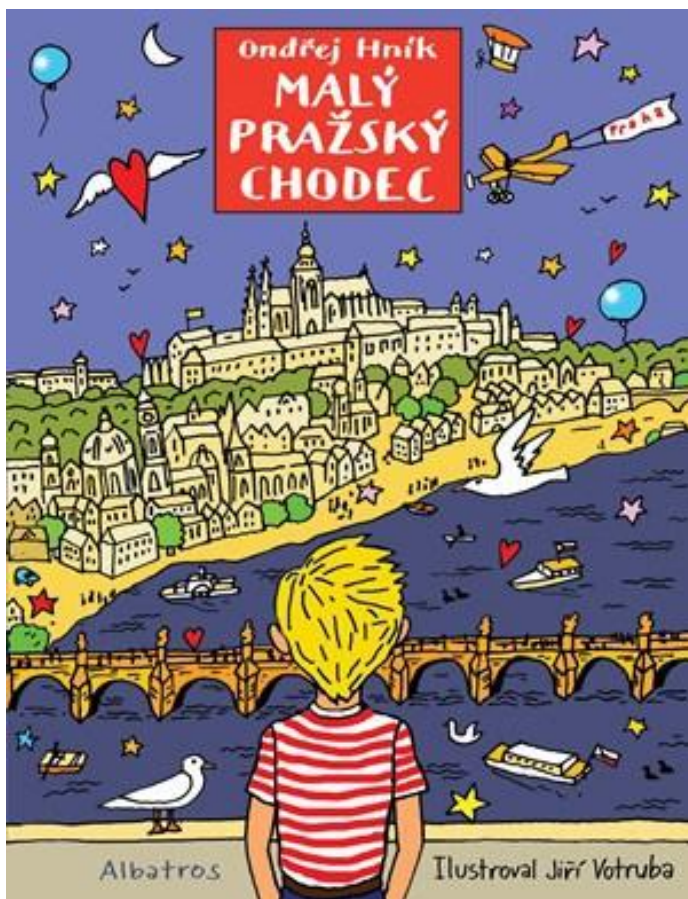
VYSEHRAD

A) Společně naplánujte a podle plánu Prahy popište různé cesty k pražským památkám, které byste chtěli navštívit.

Malý pražský chodec

Autorem je Ondřej Hník, v jehož 60 básních můžete společně s dětmi poznávat krásy Prahy. Inspiruje vás k procházce Prahou – verše vás zavedou na Vyšehrad i Židovský hřbitov, na Karlův most, Malou Stranu, k Loretě, k Národnímu divadlu, na Žofín i Karlovo náměstí, k Tančicímu domu, do Královského letohrádku i do Strahovského kláštera.

Karolína Čaplová: Hravý průvodce naším hlavním městem

Výletník & výtvořník je originální tvořivý průvodce pro malé průzkumníky. Hravá forma úkolů vás provede jednotlivými pražskými čtvrtěmi a donutí vás všimnout si věcí, které možná jindy míjíte bez povšimnutí. Při každé výpravě se dozvíte zajímavosti a souvislosti, které si děti zapamatují už navždy. Zajímavý obsah ještě umocňuje graficky působivé zpracování, které děti podněcuje k dotvoření jednotlivých stran.

Str. 41, cvič. 2:

			památný	V	Y	Š	E	H	R	A	D	
			ruzyňské	L	E	T	I	Š	T	Ě		
Karlův	M	O	S	T								
Pražský		H	R	A	D							
Národní		D	I	V	A	D	L	O				
katedrála sv.		V	Í	T	A							

Ranní vzkaz: Mgr. Dagmar Černá:

Dobré ráno, Plzeňáci! ▽ 4. prosince
Kdybychom se vydali na výlet do naší metropole, navštívili bychom tyto památky. Dokažete je pojmenovat? *Dáša*

Staroměstské náměstí   Karlův most   Národní muzeum   Katedrála sv. Víta   Národní divadlo
Pražský hrad   Prašná brána a Obecní dům   Pražský orloj   Petřínská rozhledna

B) PĚTILÍSTEK o Praze (čtvrtácké pětilístky už by mohly být obsahově kvalitnější než pětilístky v 1. a 2. třídě – nejde jen o dopsání „nějakých“ slov, ale o přemýšlení, třídění, práce s významem, kvalitu vyjadřování, tvoření věty...).

V pětilístku lze hodně zapracovat na zajímavých **přídavných jménech**: můžeme psát např. dvě synonyma (krásná-úchvatná, historická-starobylá, rušná-pulzující...) nebo 2 opozita (moderní-historická, rušná-klidná, čistá-špinavá...).

Pozor také na **slovesa**: a) Co se v Praze děje (staví se, buduje se, cestuje se, rozhoduje se, žije...). b) Co Praha dělá (okouzluje, vzdělává, ukazuje, láká, přitahuje, nabízí, se honosí, překvapuje, připomíná...). **Žáci nemají psát, co oni dělají v Praze, ale, co dělá Praha nebo, co se tam děje.**

PROSINEC 2. TÝDEN, VLTAVA

Str. 42, cv. 1: Téma Vltava lze propojit kromě češtiny a ČaJS také do HV, VV, PČ a také se čtenářským příběhem **PRAMENY VLTAVY**

UKÁZKA VLTAVY S POPISEM DĚJE

<https://www.youtube.com/watch?v=-p7pdqpOtmg>

VLTAVA: Citát skladatele B. Smetany:

Skladba líčí běh Vltavy, začínaje od prvních obou praménků, Teplá a Studená Vltava, spojení obou potůčků do jednoho proudu; pak tok Vltavy v hájích a po lučinách, krajinami, kde zrovna se slaví veselé hody; při noční záři lůny rej rusalek; na blízkých skalách vypínají se pyšně hrady, zámky a zříceniny, Vltava víří v proudech Svatojánských; teče v širokém toku dále ku Praze, Vyšehrad se objeví, konečně mizí v dálce v majestátném toku svém v Labi.

Ztvárnění Vltavy – žáci ZŠ Krmelín:

Poslech, ztvárnění výtvarně (ukázka od Magdy Málkové)

Napiš životabáseň na Vltavu. Využij informace z textu.

Jsem Vltava

(přídavné jméno) seplá

(přídavné jméno) studená

Pramením na Šumavě

Mám více pramenů

Nemám jeden pramen

Jsem potok

Protékám Č.R.

Přibírám plus pramenů

Napájí mě řeka Labe

Spojím se s Labem

Končím u Mělníku

Jsem řeka

Str. 42, cv. 2,

Možno si připomenout **básničku** Znam křišťálovou studánku...

Napsat nebo říci co nejstručněji, co nám chtěl autor textu říci.

Já a moře (zařadit podle složení třídy, aby to „někomu nebylo líto“).

Volné psaní: Když se řekne moře, tak mě napadne...

Významy slova moře (Mám moře práce, nápadů...)

Sbírka **Moře slané vody: Radek Malý**

Zavři oči.

Slyšíte, jak šumí?

Nadechněte se té vůně.

Zašeptejte:

Čechy leží u moře.

"V moři se kdysi život zrodil.

Z moře jsme vyšli. Proč a nač?

Moře je moře slané vody

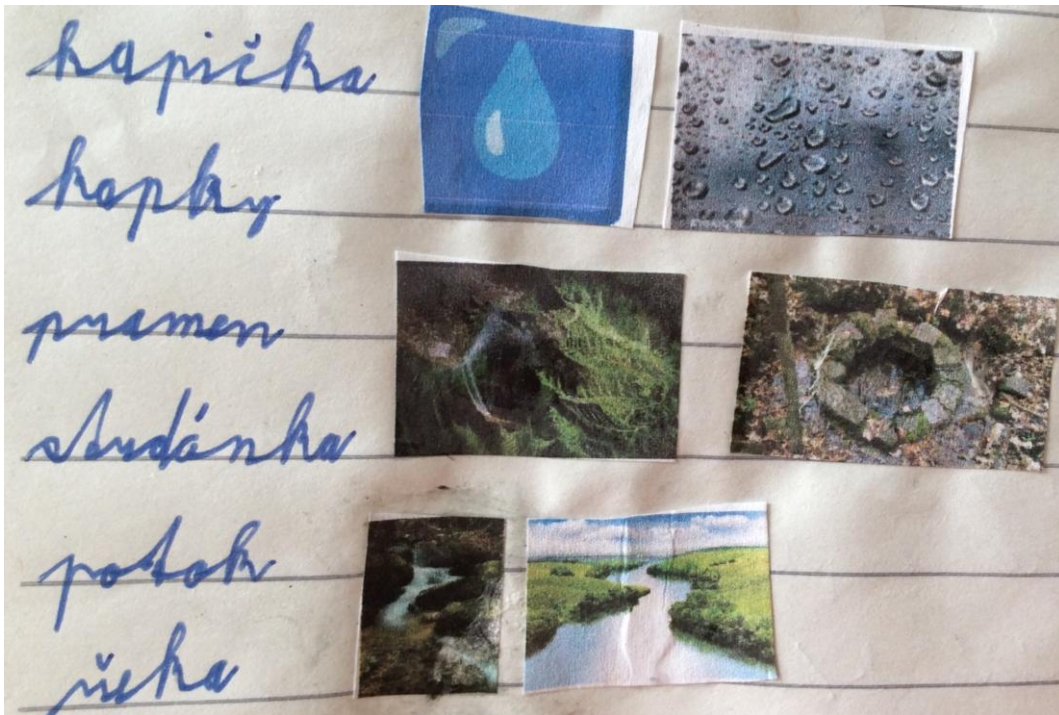
a je v něm smích a je v něm pláč."

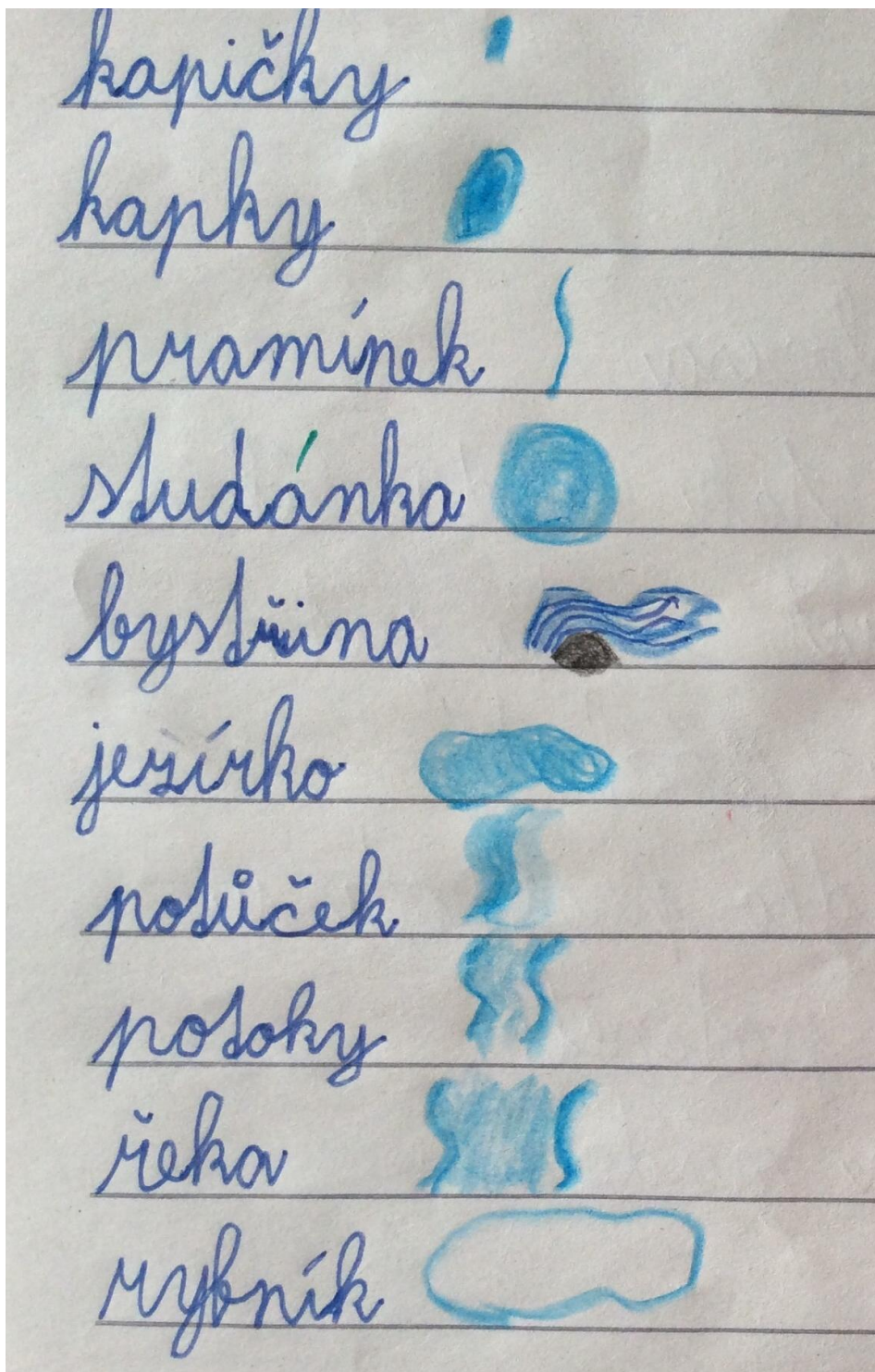
Vlastivěda: Který vodní tok se nachází ve vašem nejbližším okolí?

Výcházka k vodnímu toku (k nejbližší vodě). Bylo by přínosné zaznamenávat okolní krajinu ve všech ročních obdobích (fotky, nebo obrázky s popisky).

Tím mapovat také ekosystém voda (už jsme k tomu dělaly hodně aktivit ve 3. ročníku). V Miroslavi máme kolem rybníka skvělou naučnou stezku. Možná by šlo také s dětmi (4.-5. ročníku) takovou „naučnou stezku“ kolem nějaké blízké vody vytvořit – pro ostatní třídy.

ukázky žáků Mgr. Romana Tylečková, ZŠ Krmelín, voda podle velikosti plochy:

A) Vytvoř hřebenovku se slovem ŘEKA, JEN SLOVESA, JEN PODST. JMÉNA, JEN Z NÁZVŮ ŘEK A ŘÍČEK...

R	Y	B	Á	Ř		
			T	E	Č	E
P	O	T	O	K		
	V	O	D	A		

SNĚHOVÁ KOULE A TÉMA VODA:

VODA (SKUPENSTVÍ)

plynné

mlha

mraky

pára

kapalná

rybník

DĚŠŤ

• studánky

potok

rosa

louže

řeka

PRAMEN

moře

vodopád

jezero

pevné

sníh

led

ledovec

kroupy

mámuza

TVARY SLOVA VODA VE VĚTÁCH, VODA A SLOVESA:

Pod vodou se vypadá krásně.

K vodě se vždy těším.

Na vodě pluje plno lodí.

Bez vody nepřešijem.

Vodu potělenjeme.

VODA - slovesa

plít, plavat, čvachtat, potápět, polít,

schladit, setřít, neseřít, čistit, mít

nemít, myt, nemýt, opláchnout, vařit,

mlouvat, salit, pustit, nalít, splachovat,

pokropit, zalit, vylít, plivat, čerpat,

šplouchat, říít, kape, srochovat,

Myji si ruce.

Kropím zahrady.

Už jsem načerpala dost vody!

Včera jsem se srochovala.

PŘÍRODOVĚDA, [Jak vzniká řeka – vytvořit leporelo nebo komiks](#) (mnoho materiálů na webu je k tématu **K PRAMENŮM ŘEKY VLTAVY – NA ŠUMAVĚ**).

ukázky **Mgr. Zuzana Staňková Ph.D.**

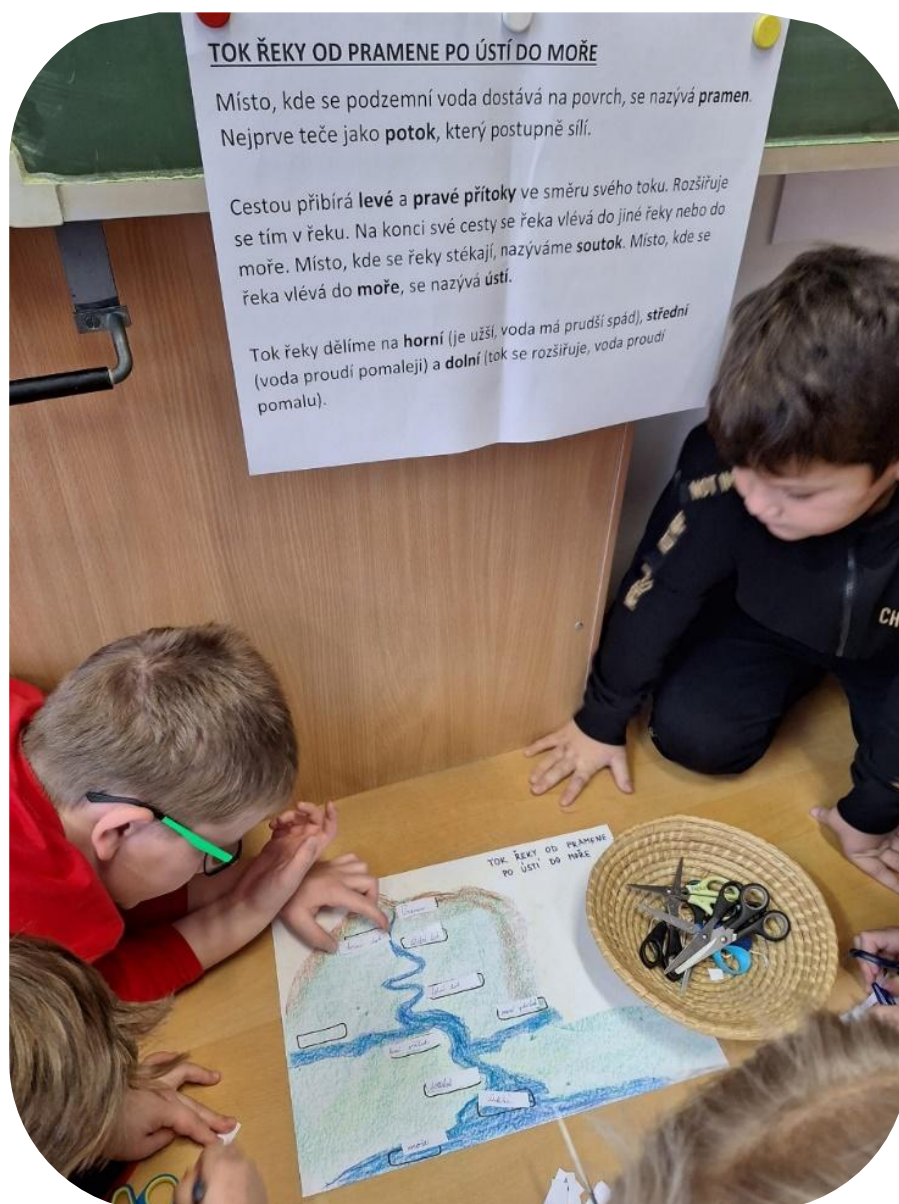
a) - práce s textem, doplňování pojmů do schématu, tvorba vlastního nákresu do sešitu.

TOK ŘEKY OD PRAMENE PO ÚSTÍ DO MOŘE

Místo, kde se podzemní voda dostává na povrch, se nazývá **pramen**. Nejprve teče jako **potok**, který postupně sílí.

Cestou přibírá **levé a pravé přítoky** ve směru svého toku. Rozšiřuje se tím v řeku. Na konci své cesty se řeka vlévá do jiné řeky nebo do moře. Místo, kde se řeky stékají, nazýváme **soutok**. Místo, kde se řeka vlévá do **moře**, se nazývá **ústí**.

Tok řeky dělíme na **horní** (je užší, voda má prudší spád), **střední** (voda proudí pomaleji) a **dolní** (tok se rozšiřuje, voda proudí pomalu).

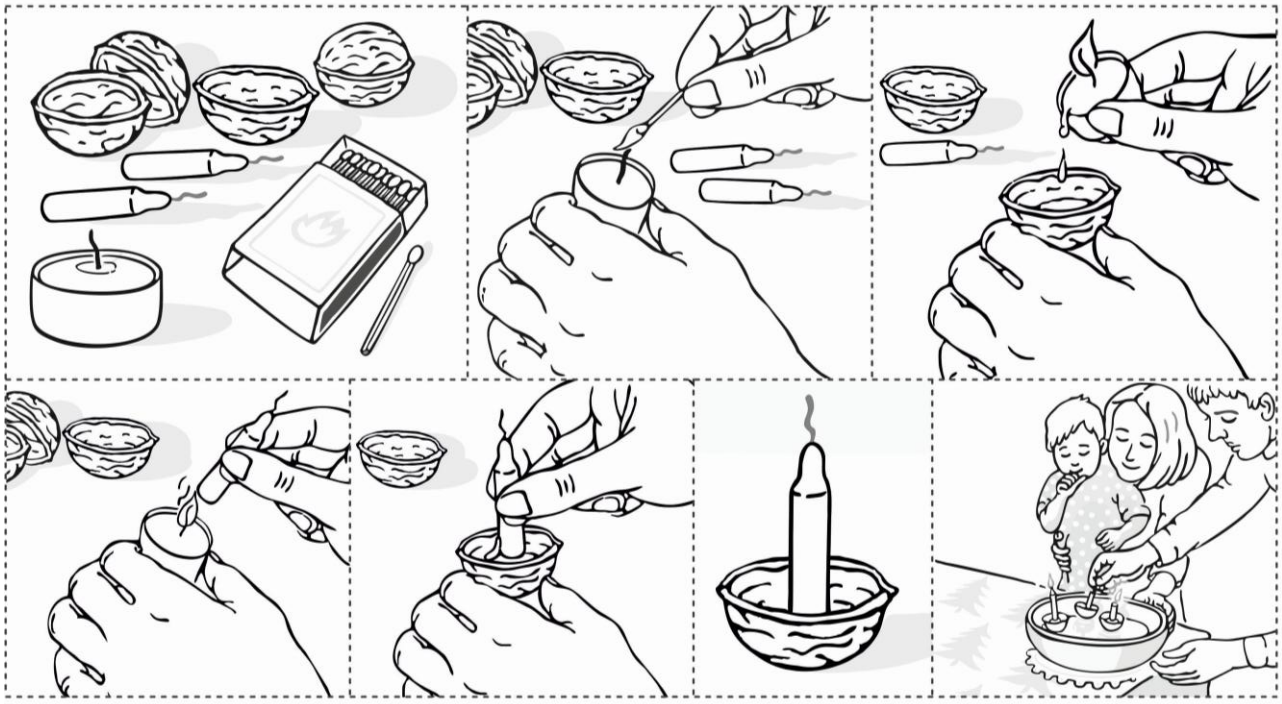

Str. 43, cv. 2: ŠIFRY (abecední, čísla určují, kolikáté je to písmeno v abecedě) – řešení: **VLTAVA, LABE, MORAVA, OHŘE, SÁZAVA,**

ČÁST „ŘEKY ČR“ mohou žáci zpracovat do **lapbooku ČR**, na kterém mohou postupně pracovat od listopadu do ledna (nebo až na závěr v lednu zopakovat vše).

Str. 43/3:

PROSINEC, 3. TÝDEN: VÁNOCE

Str. 44: „Zeměpisné opakování a motivace ke slovu VÁNOCE“:

			kraj					Č			A
			řeka	S		Z					
		město	Z								
název části země i řeky			M								
město	H							K			
název části země			S			Z	S				

			kraj	V	Y	S	O	Č	I	N	A			
			řeka	S	Á	Z	A	V	A					
		město	Z	L	Í	N								
název části země i řeky			M	O	R	A	V	A						
město	H	R	A	D	E	C		K	R	Á	L	O	V	É
název části země			S	L	E	Z	S	K	O					

Další předvánoční úkoly:

Vymýšlet názvy měst, vesnic, hor, řek, které mají spojitost s tématem Vánoce (Ježíškov, Dárkovany...,) Zjistit, jestli nějaký název existuje.

Slovo TĚŠENÍ, TĚŠIT SE, POTĚŠIT: **VOLNÉ PSANÍ**: Na co se těším/netěším, co potěší mě, čím potěším sám sebe, čím potěším jiné, co mě v poslední době potěšilo, čím jsem já někoho potěšil/a...

Str. 44, cv. 1: Mgr. M. Michálková:

Při VL jsme se připravili na téma v ČJ. Žáci pomocí mapy a indicií hledali místo na mapě, o kterém bude cv. 1. Hledání v mapě žáky bavilo, zopakovali jsme spoustu učiva a k další práci v ČJ to velmi pomohlo, proto uvádím ukázkou práce ve VL.

Vlastivěda: „Nejprve si správně zorientujte mapu, připomeňte, kde je S, V, J, Z.

1. Start je v naší vesnici, kde již máme rozsvícený vánoční stromeček, zúčastnili jsme se jarmarku, v sobotu byl koncert v kostele....
VEJPRNICE
2. První adventní zastávka bude ve městě, na které se v adventním čase můžete podívat i z létajícího balonu a prohlédnout si vánoční výzdobu a akce z výšky. Je to krajské město Jihomoravského kraje.
BRNO
3. Pokračujete letecky 100 km do města, kde se pečou perníčky. Určitě i spousta vánočních. Je to krajské město, leží na soutoku řek Labe a Chrudimka.
PARDUBICE
4. Poletíme 15 km na sever, kde vedle dalšího Krajského města je městečko, kde je velký mechanický Proboštův betlém.
TŘEBECHOVICE POD OREBEM
5. Přesuňte se do světelného parku, který najdete, když se vydáte na západ. Letecky 90 km. Je to hlavní město ČR.
PRAHA
6. ....

Takto žáci vyhledali 10 míst v ČR s informacemi o adventu nebo jinou vánoční tematikou. Poslední zastávka byla BOŽÍ DAR. Zajímavé bylo, že žáci městečko neznali nebo si hned nevybavili, což bylo pro začátek práce výhodné 😊 . Později, po přiblížení tematiky a přečtení článku si pár dětí místo vybavily.“

S textem JEŽÍSKOVA POŠTA lze pracovat po částech, po odstavcích (4 odstavce rozstříhat), skupinky je mají k nastudování, pak společné sdílení a vysvětlení...

1. Na západě Čech, na hranici s Německem, v Krušných horách, v Karlovarském kraji, leží Boží Dar. Je to nejvýše položené město České republiky.

Úkol: Najít všechny zeměpisné názvy na mapě, vysvětlit spolužákům **KDE „TO“ JE**.

2. Od roku 1994 funguje na Božím Daru Ježíškova pošta. Do Ježíškovy speciální poštovní schránky mohou turisté během celého roku vkládat svá přání.

CO JE JEŽÍŠKOVA POŠTA, O CO SE JEDNÁ?

3. Ti, kteří se na Boží Dar nedostanou osobně, tam mohou svá přáníčka zaslat poštou. Všechna přání zaměstnanci Ježíškovy pošty orazítkují speciálním vánočním razítkem a před Vánoci je odešlou adresátům. Každý rok je vánoční razítko jiné.

JAK JEŽÍŠKOVA POŠTA FUNGUJE?

4. Na všech zásilkách určených k orazítkování a odeslání musí být cílová adresa, komu je přání určeno, a musí být na nich nalepena známka odpovídající hodnoty.

Adresa Ježíškovy pošty:

Ježíškova pošta, Boží Dar 1, 362 62 Boží Dar

CO MUSÍM UDĚLAT, ABYCH MOHL/A VYUŽÍT JEŽÍŠKOVU POŠTU?

Ježíšek
Ježíškova pošta
Boží Dar 1
Boží Dar 2
362 62

Vánoční přání

* Přeju si, aby byli všichni
zdрави.

* Přeju si, aby byl ve světě
klid a mír.

* Přeju si, aby se všem splnila
všechna přání

Str. 44, cv. 2: ŘEŠENÍ PRO ZPĚTNOU VAZBU (možno zpracovat jako předchozí pravopisná cvičení):

adventní výzdoba

adventní obyčej

byly bílé Vánoce

třpytivé hvězdičky

starobylé zvyky

klopýtají sněhem

vysoký stromeček

zpívá koledy

vánoční vycházky

ozdoby z lýka

napíšeme přání

smýkáte se na ledě

pichlavý smrček

vyhlížím zlaté prase

sychravé počasí

blyštivá světýlka

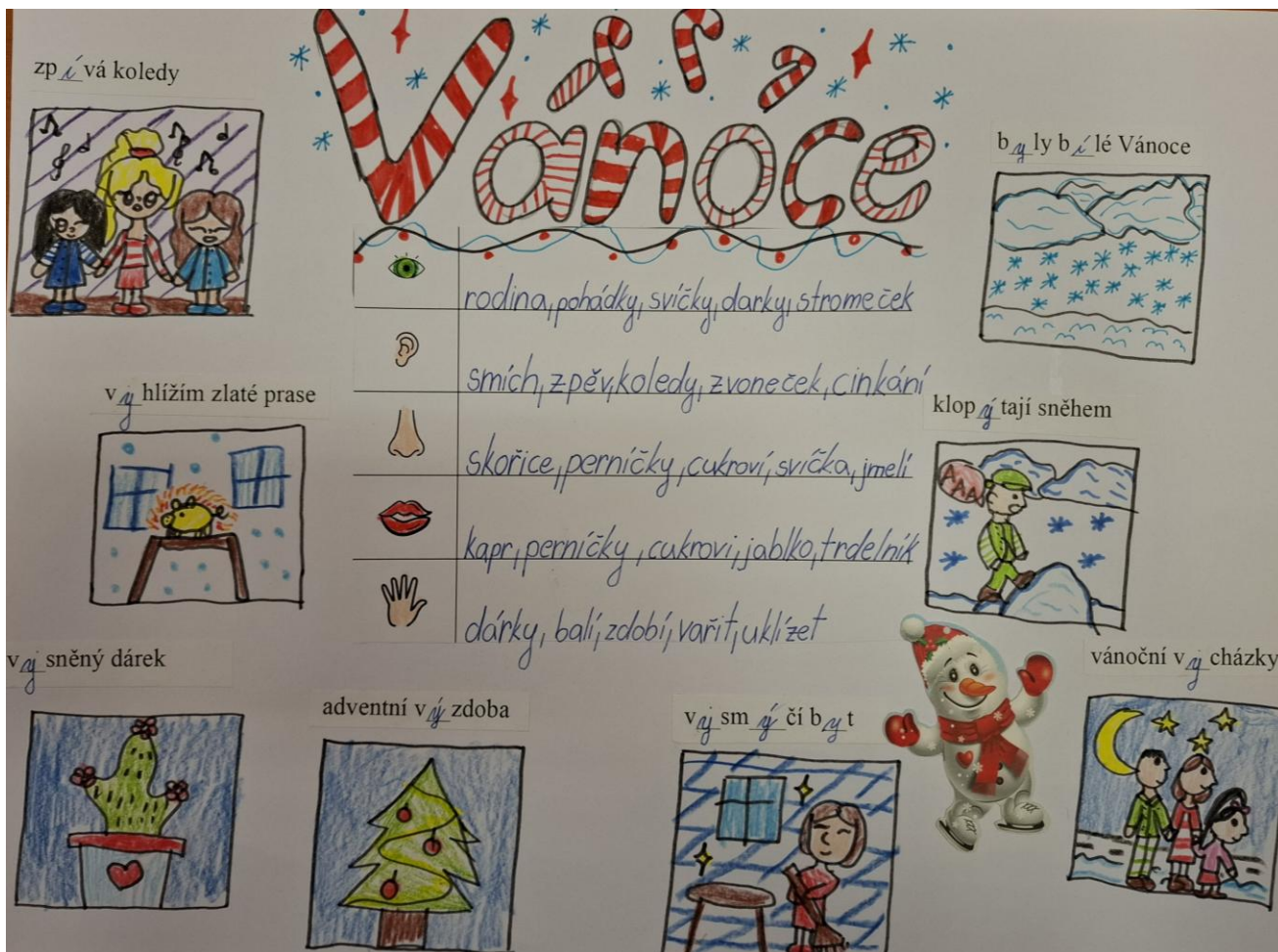
sbíráš šupiny

svítí hvězdy

vysmýčí byt

vysněžený dárek

sype se bílý sníh

Str. 45, cv. 1:

Tvary podstatných jmen a určování pádů: není to jednoduché, jak by se mohlo zdát a žáci mají často tendenci pojmenovat obrázek v 1. pádě č. j. bez ohledu na kontext věty.

Také určování pádů a kladení správných pádových otázek vyžaduje spoustu cviku, zkušeností. Problém může dětem dělat rozlišit 2. a 4. pád.

POMŮCKA: Říci si podstatné jméno samostatně **ve 2. pádu** (stůl – bez stolu, vánočka – bez vánočky...), a pak **ve 4. pádu** (vidím stůl, vidím vánočku...) a děti poznají, který tvar do věty patří a přiřadí správný pád.

CÍLEM NENÍ SPÁVNĚ OČÍSLOVAT PÁDY, ALE UŽÍVAT PODST. JMÉNA VE SPRÁVNÝCH TVARECH V MLUVENÉM I PSANÉM PROJEVU – to je „základní cíl a smysl podobného cvičení“.

Vánoce, Vánoce přicházejí, zpívejme přátelé,
po roce Vánoce, Vánoce přicházejí, šťastné a veselé.

Proč si děda říci nedá, tuče o stůl (o koho, co, 4. p.) v předsíni
a pak běda, marně hledá kapra pod skříní (pod kým, čím, 7. p.).

Naše teta peče léta na Vánoce vánočku (koho, co, 4. p.),
nereptáme, aspoň máme něco pro kočku (koho, co, 4. p.).

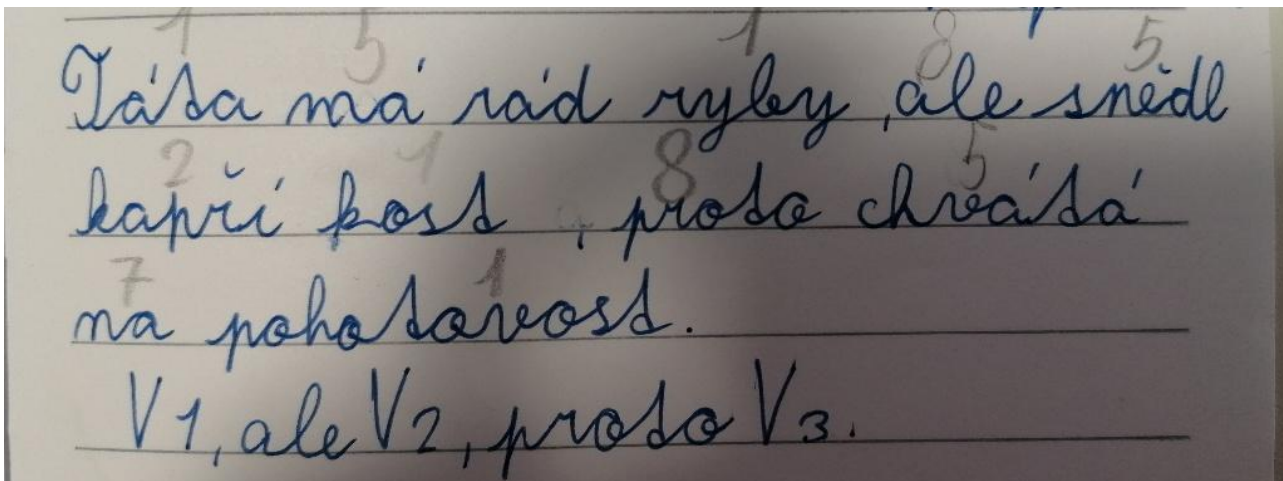
Bez prskavek (bez koho, čeho, 2. p.) tvrdil Slávek
na Štědrý den nelze být
a pak táta s minimaxem zavlažoval byt.

Tyhle ryby neměly by maso míti samou kost (koho, co, 4. p.),
říká táta vždy, když chvátá na pohotovost.

Jednou v roce na Vánoce strejda housle (koho, co, 4. p.) popadne,
jeho vinou se z nich linou tóny záhadné.

A když sní se, co je v míse (v kom, čem, 6. p.), televizor pustíme,
v jizbě dusné všechno usne k blaženosti mé.

Mně se taky klíží zraky, bylo toho trochu moc,
máme na rok na klid nárok, zas až do Vánoc.

Náměty k tématu Praha, text lze využít ve VLASTIVĚDĚ jako základ myšlenkové mapy:

Vyberte z textu podstatné informace a doplňte je do MM PRAHA.

A) Praha je hlavním městem ČR a významnou evropskou metropolí. Leží ve středních Čechách. V průběhu staletí se rozrostla na velkoměsto, neboť zde žije více než milion obyvatel.

Je sídlem prezidenta, vlády i parlamentu. Parlament České republiky tvoří Poslanecká sněmovna a Senát. V Poslanecké sněmovně pracuje 200 poslanců, v Senátu 81 senátorů.

Parlament přijímá zákony, volí prezidenta, schvaluje mezinárodní smlouvy. V čele Prahy stojí primátor, který sídlí na Staroměstské radnici.

B) Praha vznikla na křižovatce obchodních cest využívaných již v 9. století. Výhodná poloha v srdci Evropy přispívala k jejímu rozvoji. Historicky jsou počátky města spjaty s Pražským hradem. Přestože byla oblast osídlena již ve starší době kamenné, svůj význam získala až s vybudováním přemyslovského sídla. Kolem roku 880 založil kníže Bořivoj Pražský hrad, který později sloužil jako sídlo českých knížat, králů a hlav státu. Měl výhodnou polohu nad přechody obchodních stezek přes řeku Vltavu. Poloha a obrovská moc Přemyslovců z hradu učinily nejdůležitější místo v zemi. Velkého rozmachu Praha dosáhla za vlády Karla IV.

C) Praze se říká stověžatá, ale ve skutečnosti má věží daleko více. Mezi nejvyhledávanější části patří historické čtvrti s křivolakými uličkami, množstvím starobylých domů, věží, paláců a zahrad. K centru Prahy náleží Staroměstské náměstí. Návštěvníci zde obdivují radnici s památným orlojem. Orloj s dvanácti apoštoly, kokrhajícím kohoutem a kostlivcem najdeme na věži staroměstské radnice. Z náměstí lze kráčet „královskou“ cestou přes Malou Stranu na Hradčany, kterým vévodí Pražský hrad a katedrála sv. Víta. Můžeme se vydat i na Václavské náměstí, na jehož dolním konci stojí budova Národního muzea a socha sv. Václava na koni. Malou Stranu se Starým Městem spojuje jeden z nejstarších a nejkrásnějších mostů světa - Karlův most. Proti proudu Vltavy narazíme na slavný Vyšehrad - připomínku kněžny Libuše.

D) Prahu nazýváme střediskem kultury a vzdělanosti. Jsou zde desítky základních škol, mnoho škol středních a několik vysokých. Mezi nimi vyniká starobylá Karlova univerzita, jedna z nejstarších v Evropě, založená Karlem IV. Ve městě nalezneme muzea, galerie, koncertní sítě i divadla. Nejznámější je Národní divadlo - „zlatá kaplička“ u Vltavy. Postavil ho český národ sám sobě. Praha se pyšní dalšími zajímavostmi jako jsou rozhledna, zoo, bludiště, kina, hvězdárna, kostely, obchodní domy, parky, zahrady a jiné. Ke sportování slouží tělocvičny, hřiště, bazény, stadiony, fitcentra, ale i areály zdraví v lesoparcích.

E) Praha je křižovatkou železniční, silniční i letecké dopravy. Přes město vedou desítky linek tramvajů a autobusů. Od roku 1974 jezdí podzemní dráha - metro. Metrem se každý den přepraví tisíce cestujících. Jde o nejrychlejší způsob dopravy. Praha se řadí mezi 50 měst světa, která vybudovala podzemní dráhu. Dnes má metro více jak 50 stanic a další se staví. Na území Prahy leží několik vlakových nádraží, autobusová nádraží a mezinárodní letiště Ruzyně. Po řece Vltavě plují z Prahy říční lodi do řeky Labe. Směrem do Prahy i z Prahy vedou dálnice, po nichž každodenně jezdí tisíce aut, autobusů, kamionů.

- a) Vysvětli, jak rozumíš následujícím pojmům a říkej k nim slova stejného významu: *Metropole, velkoměsto, srdce Evropy, doba kamenná, prezident, hlava státu, orloj, katedrála.*
- b) Ověřte a aktualizujte některé informace z více zdrojů (např. o pražském metru...).
- c) Vymysli alespoň jednu otázku o Praze do kvizu. K otázce napiš tři různé odpovědi.
- d) Vypiš názvy pražských památek a jména historických osob. Všímej si pravopisu.

Ukázky MM: Mgr. Romana Tylečková, Mgr. Tereza Lhotková

Zeměpisné učivo o ČR mohou žáci zpracovat formou **LAPBOOKU ČESKÁ REPUBLIKA**. Je možné na něm pracovat postupně, jak jednotlivé zeměpisné kapitoly ČR probíráme (listopad-leden) nebo na konci ledna při práci zopakovat vše, co o ČR žáci vědí, a zmapovat všechny části ČR, o kterých se učili.

Mgr. Romana Tylečková, ZŠ Krmelín:

PRAHA
 PRAHOU (HLAVNÍM MĚSTEM ČESKÉ REPUBLIKY)
 PROTEKÁ NAŠE NEJDELEŠÍ ŘEKA VLTAVA.
 PRAHA MÁ PLONO KRÁSAYCH PAMÁTEK NAPŘ.:
 TANČÍGI DŮM, STAROMĚSTSKÁ RADNICE S ORLOVEM

ČESKÁ REPUBLIKA MÁ
 ASI 10 578 820 OBYVATEL.
 JEJÍ NEJVĚTŠÍ BOD JE SNĚŽKA,
 KTERÁ MĚŘÍ 1 603 M.N. M.

ČESKÁ REPUBLIKA
 SOUSEDÍ SE ŠTYŘEMI
 STÁTY JSOU TO:
 POLSKO (SEVER),
 SLOVENSKO (VÝCHOD),
 RAKOUSKO (JIH),
 NĚMECKO (ZÁPAD).

REPUBLIKA MÁ TYTO
 PRAHA, STŘEDOČESKÝ, JIHOČESKÝ,
 VYŠKÝ, KARLOVARSKÝ, ÚSTECKÝ,
 JIHOVÝŠKÝ, KRÁLOVÉHRADSKÝ, PARDUBICKÝ,
 VYSOČINA, JIHOVMORAVSKÝ,
 STŘEDNÍ MORAVSKÝ, OLOMOUCKÝ, MORAVSKO-SLEZSKÝ.

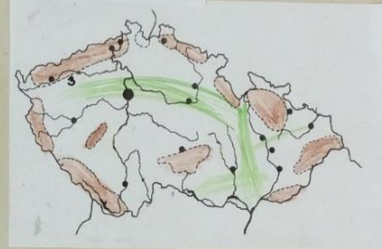
VELKÁ MĚSTA

PRAHA
 PLZEŇ
 LIBEREC
 BRNO
 OLOMOUČ
 OSTRAVA
 HRADEC KRÁLOV
 ČESKÉ BUDĚJOVICE

KŘÍŽOVKA

1. Nejčastěji používaný státní symbol	10.2014	14HP0005	Uhratka ČR
2. Všichni poslanci dohromady tvoří	10.2014	14HP0041	odměna 20
3. Název historické země	10.2014	14HP0044	zároveň
4. Název historické země	11.2014	14HP0043	konar do řek
5. V čle státu stojí 5	11.2014	14HP0045	kolky - výpa
6. Správní a úplný název naší vlasti	11.2014	14HP0047	odměna 20
7. Státní symbol - malý a velký státní	11.2014	14HP0048	zároveň
8. Název historické země	11.2014	14HP0050	odměna 20
9. Opak ke slovu viast	11.2014	14HP0051	zároveň
	11.2014	14HP0052	zároveň
	11.2014	14HP0053	zároveň
	11.2014	14HP0054	zároveň
	11.2014	14HP0055	zároveň
	11.2014	14HP0056	zároveň
	11.2014	14HP0057	zároveň

Tajenka: **VLÁSTENÍ**

POHOŘÍ
NÍZINY
MĚSTA

1. Labe
2. Vltava
3. Ohře
4. Mže
5. Radbuza
6. Berounka
7. Lužnice
8. Sázava
9. Dyje
10. Svitava
11. Svltava
12. Morava
13. Odra

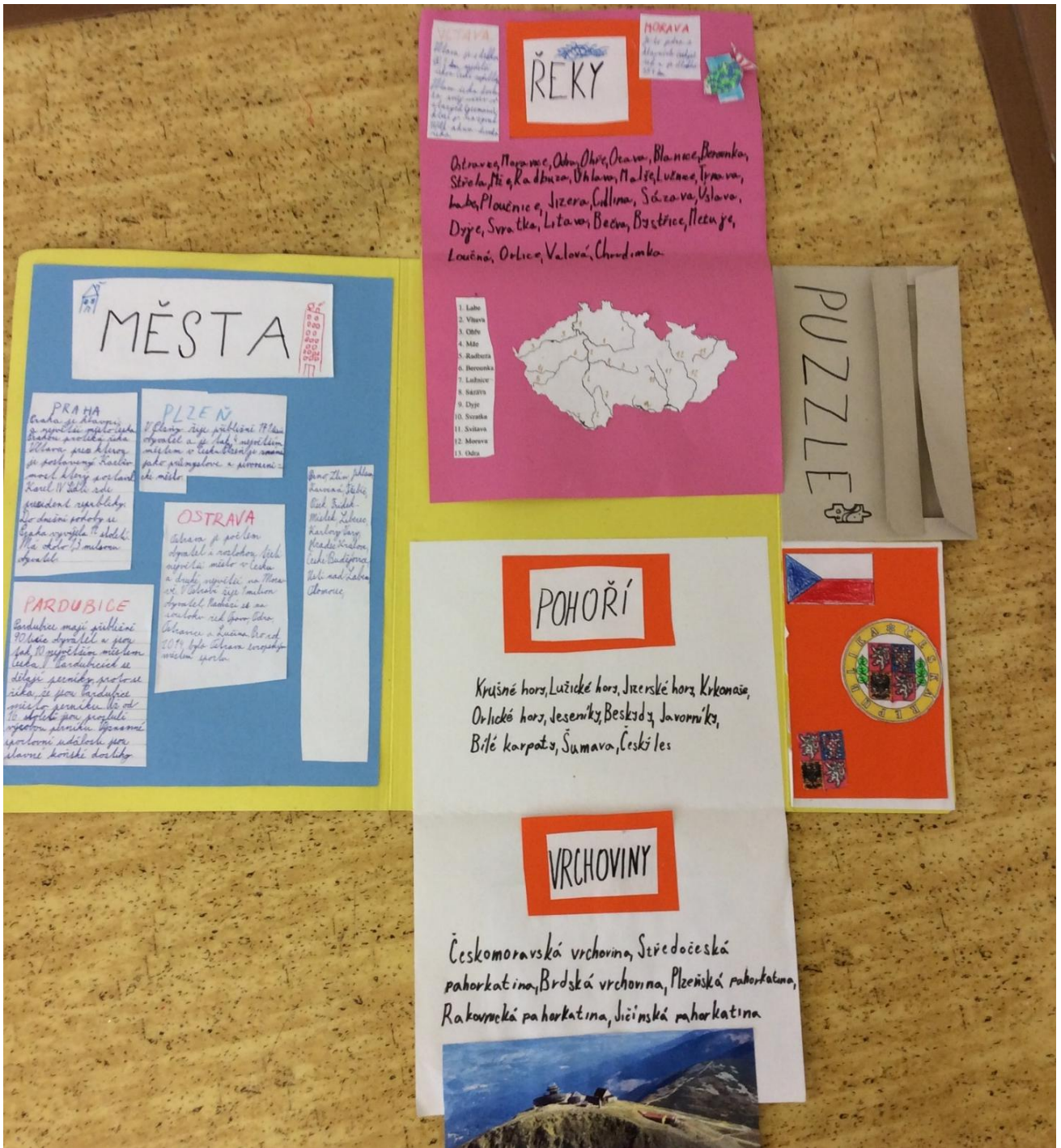

VELKÁ MĚSTA

PRAHA
 BRNO
 PLZEŇ
 JIHLAVA
 OSTRAVA

ČR

Česko, středním názvem
 Česká republika, je
 stát ve střední Evropě.

POHOŘÍ BUDE ZAŘAZENO AŽ V LEDNOVÉ KAPITOLE.